

Hvordan studeres kreftrisiko i arbeidslivet – noen eksempler

”Åpent lende” Sandnes 6.mai 2008

Anna Skog
&
Tom K. Grimsrud

Offshoreundersøkelsen

>Formål:

Kartlegging av kreftrisiko
og årsaksspesifikk
dødelighet blant ansatte i
norsk offshorevirksomhet

Bakgrunn for studien

Spesielle karakteristikk ved arbeidsmiljøet:

- > Kontakt med råolje, boreslam og kjemiske stoffer benyttet i produksjon og prosess
- > Skiftarbeid, intense arbeidsøkter (12t, 14d) kombinert med lange friperioder (21-28d)
- > Kosthold

Innsamling av data – hvem har vært offshore?

- > Ingen enkelt tilgjengelig oversikt over hvem som hadde vært offshore
- > 130 000 navn ble hentet fra oljeselskapenes personallister, kontraktørselskaper, fagforbundene, Riksarkivet med mer.
- > Resulterte i 57 000 mulige offshoreansatte, 12% var kvinner

Innsamling av data

- > I 1998 ble 12 sideres skjema utsendt med spørsmål om:
 - > Utdanning
 - > Ansettelser offshore (tidspunkt, yrkestittel, arbeidstidsordning, plattformnavn, kategori)
 - > Arbeidsmiljø offshore
 - > Annen yrkeserfaring
 - > Fritidsaktiviteter
 - > Livsstil (kosthold, soling, fysisk aktivitet, røykevaner, høyde/vekt)

Innsamling av data

Beskrivelse	N
Mulig offshore-ansatt	61 000
Død/ emigrert	4 000
Tilsendt spørreskjema	57 000
Respondenter (62%)	35 000
Rapportert offshore-erfaring	28 000

Beskrivelse av 28 000 offshore-ansatte

- > Første ansettelse offshore
 - > Før 1980: 7000
 - > 1980-1989: 12 000
 - > 1990 og senere: 8000
- > 2500 kvinner (9%)
- > Gjennomsnittsalder 43 år
- > 59% arbeidserfaring før offshore
 - > 31% erfaring frå skipsfart, gjennomsnitt 8 år
 - > 31 % erfaring frå industri, gjennomsnitt 7 år

Foreløpige resultater, alle offshoreansatte under ett

Kjønn; Kreftform	Observert	Forventet	SIR*	95% konfidens- intervall
Menn; Lungekreft	87	74,2	1,2	0,9–1,5
Menn; Brysthinne (pleura)	7	3,2	2,2	0,9–4,7
Menn; Benmarg	36	29,1	1,2	1,0–1,7
Ak. myelogen leukemi	10	5,0	2,0	1,0–3,7
Kvinner; Brystkreft	28	21,5	1,3	0,9–1,9
Kvinner; Malignt melanom	12	4,4	2,8	1,4–4,8

Kreftforekomst 1999-2005

*SIR = standardisert insidensratio

Videre arbeid

- > Foreta årsaksrettede undersøkelser av sammenhengen mellom arbeid og sykdom.
- > Søkt Norges forskningsråd om finansiering

Medarbeidere

- > Tom K Grimsrud
- > Gjøril Bergva Aas
- > Leif Åge Strand
- > Jan Ottar Lingjærde
- > Aage Andersen

Rapporter

Innsamling av bakgrunnsdata og etablering av kohort (2001)

Utdanning og yrkesaktivitet utenfor offshore (2007)

Foreløpig vurdering av kreftforekomst og skisse for fremtidige studier (2007)

Sola-prosjektet

>Formål:
Kartlegging av
kreftforekomst blant
naboer og tidligere
ansatte ved et
nedlagte oljeraffineri
på Sola

Bakgrunn for studien

> Ansatte:

Kontakt med kreftfremkallende kjemiske stoffer,
råolje

> Beboere i nærmiljøet:

Utslipp av partikler og kreftfremkallende stoffer
til luft fra raffineriet

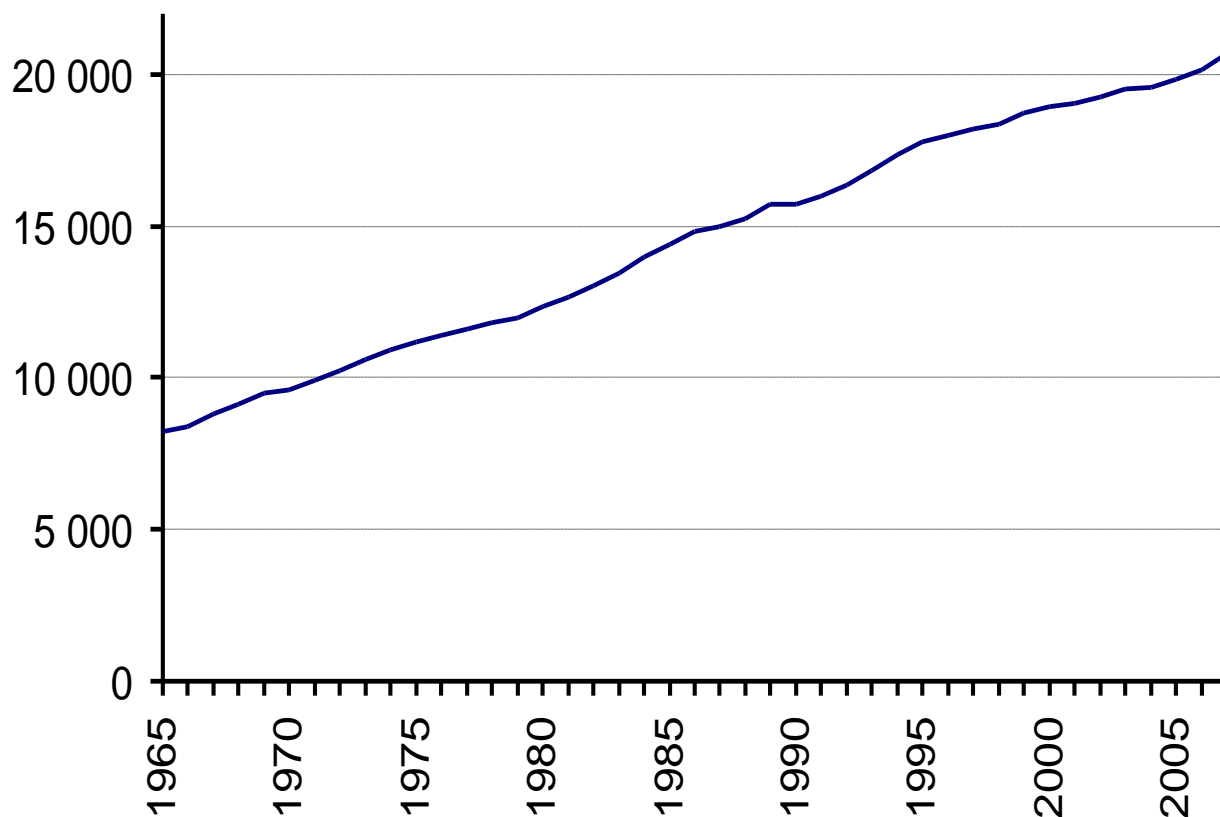
Innsamling av data - ansatte

> Personellister

- > Hvem har vært ansatt
- > Lengden på ansettelsesforholdet
- > Når var de ansatt
- > Tidligere yrkeshistorikk

Innsamling av data - beboere

- > Alle som har vært bosatt i Sola kommune minst 1 år mellom 1967 og 2000 skal inkluderes.

Vurdering av eksponering - beboere

- > Beregning av årsmidlende bakkekonsentrasjoner i nærområdet til raffineriet
- > Basert på selvrappoteringer av utslipp til SFT, 2 kartlegginger gjort av NILU i løpet av driftsperioden, og utslipp fra tilsvarende raffineri i Danmark
- > Kombineres med meteorologi og raffineriets omkringliggende topologi